

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska

Ławnik SN Marek Molczyk

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla
szczecińskiego okręgu regionalnego prokuratora Magdaleny Blank
w sprawie K. K. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w K.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 27
kwietnia 2023 r.

zażalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla
wrocławskiego okręgu regionalnego na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia
2 marca 2022 r., sygn. akt I DSK 2/21, w przedmiocie zawieszenia postępowania
dyscyplinarnego

postanowił:

1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,
2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Przed Sądem Najwyższym toczy się postępowanie przeciwko prokuratorowi
Prokuratury Rejonowej w K. K. K. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego
kwalifikowanego z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o
prokuraturze – dalej powoływana jako p.p. Odrębnie wobec ww. toczy się
postępowanie karne przed Sądem Rejonowym w G. w sprawie o sygn. akt II K [...].

Sąd Najwyższy na mocy postanowienia z dnia 2 marca 2022 r. wydanego na rozprawie, na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 p.p., zawiesił postępowanie dyscyplinarne w sprawie o sygn. akt I DSK 2/21 uzasadniając to koniecznością uprzedniego rozstrzygnięcia przez sąd powszechny, czy K. K. dopuścił się zarzuconego aktem oskarżenia przestępstwa, który to czyn tożsamy jest z deliktem dyscyplinarnym będącym przedmiotem niniejszego postępowania dyscyplinarnego, co będzie determinowało kwestię karalności deliktu dyscyplinarnego (k. 1531-1536).

To postanowienie zaskarżył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego. Zarzucił: obrazę art. 8 § 1 k.p.k. i art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 p.p., mającą wpływ na jego treść, wskutek błędu przyjęcia, że toczące się przeciwko obwinionemu prokuratorowi równoczesne postępowanie karne stanowi długotrwałą przeszkodę uniemożliwiającą prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, jak również uzasadnia odstępianie od zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu dyscyplinarnego. W konkluzji, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do merytorycznego rozpoznania (k.1554-1559).

Sprawa dyscyplinarna prokuratora K. K. uprzednio była zarejestrowana w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego pod sygn. I DS K2/21. W związku z likwidacją Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego sprawę tę przejęła do dalszego prowadzenia Izba Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego (por. art. 8 ust. 1-4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r., o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw) i została zarejestrowana w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. akt II ZO 27/22 (k. 1578).

Na zarządzenie Przewodniczącego składu orzekającego Sądu Najwyższego, zwrócono się do Sądu Rejonowego w G. o udzielenie informacji, czy w sprawie karnej przeciwko K. K. zapadł wyrok, a jeśli nie, to na jakim obecnie etapie znajduje się postępowanie sądowe (k.1695).

Z nadesłanej odpowiedzi wynika, że postępowanie w sprawie o sygn. II K [...] nie zostało zakończone. Kolejne terminy rozpraw zostały wyznaczone na 22 maja 2023 r., 23 czerwca 2023 r. oraz 20 lipca 2023 r. (k.1697). Dodatkowo z nadesłanego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego

dla [...] okręgu regionalnego pisma wynika, że we wskazanej sprawie karnej, rozprawa w dniu 30 marca 2023 r. została odwołana, a kolejny termin został wyznaczony na dzień 27 kwietnia 2023 r. (k. 1698).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla wrocławskiego okręgu regionalnego nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu Najwyższego, argumentacja sądu zawieszającego postępowanie dyscyplinarne, zawarta w treści postanowienia jest zasadna. Należy podzielić zapatrywania, że w niniejszej sprawie zaistniała, w myśl art. 22 § 1 k.p.k., długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania dyscyplinarnego wobec prokuratora K. K.. Taką okolicznością z pewnością w realiach niniejszej sprawy, jest konieczność uprzedniego rozstrzygnięcia przez sąd powszechny, czy K. K. dopuścił się zarzucanego aktem oskarżenia przestępstwa, który to czyn tożsamy jest z deliktem dyscyplinarnym będącym przedmiotem niniejszego postępowania dyscyplinarnego, gdyż będzie to determinowało kwestię karalności deliktu dyscyplinarnego.

Zawieszenie postępowania to instytucja procesowego prawa karnego, która pozwala na przerwanie toczącego się postępowania na pewien okres. W Kodeksie postępowania karnego instytucja ta ujęta została w art. 22 § 1, który jednocześnie określa istotę zawieszenia postępowania oraz wskazuje na otwarty katalog okoliczności umożliwiających zastosowanie tej instytucji. Użyty w treści przepisu zwrot „w szczególności” wymienia dwie sytuacje, których wystąpienie uniemożliwia prowadzenie postępowania, natomiast pojęcie „długotrwałej przeszkody” może odpowiadać jeszcze wielu innym przyczynom zawieszenia, zarówno natury faktycznej, jak i prawnej. Przepis art. 22 § 1 k.p.k. nie stoi na przeszkodzie przyjęciu, iż zawieszenie postępowania może nastąpić także z powodu przyczyn nieleżących po stronie oskarżonego albo też z przyczyn dotyczących jego osoby, ale niemających nic wspólnego z niemożnością jego ujęcia lub jego chorobą (P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-296, Warszawa 2004, s. 163, T. Grzegorzczak: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2003, s. 125). W piśmiennictwie

przykładowo wskazywano także na oczekiwanie na prawomocne orzeczenie w procesie cywilnym kształtujące prawo lub stosunek prawny, bądź oczekiwanie na prawomocny wyrok skazujący w innej sprawie karnej, jeżeli rozstrzygnięcie to miałoby istotny wpływ na kształtowanie się odpowiedzialności karnej (S. Waltoś, Zawieszenie postępowania w świetle przepisów nowego Kodeksu postępowania karnego, Pal. 1970, Nr 12, s. 39-4, W. Huba, Kilka uwag na tle praktyki zawieszania postępowania przygotowawczego, Probl. Praw. 1979, Nr 8, s. 23-24, A. Peczeniuk, Zawieszenie postępowania przygotowawczego, Probl. Praw. 1979, Nr 3, s. 35-36, jak też uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt I KZP 8/06, OSNKW 2006, nr 10, poz. 87). Wymienione przyczyny zawieszenia postępowania muszą być jednak na tyle uzasadnione, że zastosowanie instytucji z art. 22 § 1 k.p.k. jest konieczne dla osiągnięcia sprawiedliwego rozstrzygnięcia. W rezultacie to od sądu orzekającego w danej sprawie zależy, czy uzna w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie, że dana przyczyna zawieszenia postępowania mieści się w przesłankach z art. 22 § 1 k.p.k.

Kierując się stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt I KZP 8/06, OSNKW 2006, nr 10, poz. 87, która wprawdzie dotyczyła postępowania dyscyplinarnego sędziów, ale nie ma powodów aby wyrażonego w niej poglądu nie stosować w sprawach dyscyplinarnych prokuratorów, istotnie postępowanie dyscyplinarne przeciwko prokuratorowi toczy się niezależnie od postępowania karnego, także w wypadku jednoczesności i podmiotowo-przedmiotowej tożsamości tych postępowań. W takiej sytuacji postępowanie dyscyplinarne należy jednak zawiesić do czasu ukończenia postępowania karnego, gdy przemawia za tym wzgląd na ekonomię procesową lub konieczność zastosowania instytucji określonej w art. 108 § 4 u.s.p. (art. 22 § 1 k.p.k. stosowany odpowiednio), chyba że wystarczające jest zarządzenie przerwy lub odroczenie rozprawy. Ponadto, Sąd Najwyższy rozstrzygając kwestię dopuszczalności równoległego prowadzenia przez sąd powszechny postępowania karnego i przez sąd dyscyplinarny postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu o czyn (delikt dyscyplinarny) wyczerpujący także znamiona przestępstwa w powyżej uchwale stwierdził m.in., że pozostaje jeszcze do rozważenia kwestia, czy dopuszczalne jest samodzielne ustalenie przez

sąd dyscyplinarny dla potrzeb art. 108 § 4 u.s.p., że czyn zawiera znamiona przestępstwa i czy takie ustalenie nie naruszałoby art. 42 ust. 3 Konstytucji RP, zgodnie z którym każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu. Niewątpliwie, bezpośrednio wyraża on dyrektywę natury procesowej odniesioną do postępowania karnego. Za takim rozumieniem treści normatywnej tego przepisu opowiedział się Trybunał Konstytucyjny (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, OTK 2001, z. 3, poz. 48 i z dnia 4 lipca 2002 r., P 12/01, OTK 2002, z. 4, poz. 24; postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2004 r., P 32/02, OTKA – A 2004, z. 11, poz. 123).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie, podziela w całości przedstawione w niej stanowisko, tym samym uznając za zasadne argumenty sądu wydającego postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego dot. prokuratora K. K..

W ocenie Sądu Najwyższego, w niniejszym postępowaniu dyscyplinarnym, zachodzi przesłanka, która obligowała sąd do zawieszenia tego postępowania, a mianowicie konieczne jest rozstrzygnięcie kwestii przedawnienia karalności deliktu dyscyplinarnego. Jak wynika z wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej prokuratora K. K., zarzucony mu delikt dyscyplinarny miał zostać popełniony od 27 lutego 2013 r. do 28 czerwca 2013 r. Zgodnie z art. 141 p.p., karalność deliktów dyscyplinarnych ustaje, gdy od chwili popełnienia czynu upłynęło 5 lat, a gdy nastąpiło wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed upływem tego terminu, przedawnienie dyscyplinarne następuje z upływem 8 lat od chwili czynu (por. art. 141 § 2 p.p.), z kolei w sytuacji, gdy delikt dyscyplinarny wyczerpał znamiona przestępstwa, wówczas przedawnienie karalności dyscyplinarnej nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w odpowiednich przepisach Kodeksu karnego (por. art. 141 § 3 p.p.). W realiach niniejszej sprawy dyscyplinarnej, przy istnieniu tożsamości podmiotowo-przedmiotowej zarzuconego prokuratorowi K. K. deliktu dyscyplinarnego i przestępstwa wymienionego w akcie oskarżenia skierowanego przez Prokuraturę Regionalną w G. do sądu, zastosowanie ma właśnie instytucja z art. 141 § 3 p.p.

W tej sytuacji procesowej, podzielić należy również pogląd zawarty w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2023 r.

w sprawie o sygn. akt II ZOW 10/22, że oba postępowania w praktyce mogą mieć na siebie wpływ, dotyczy to przede wszystkim wpływu postępowania karnego na postępowanie dyscyplinarne, a dokładnie, terminów przedawnienia karalności poszczególnych przestępstw i przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego (zob. M. Laskowski, Zasady odpowiedzialności sędziego za przestępstwa, w: Uchybienie godności urzędu sędziego jako podstawa odpowiedzialności dyscyplinarnej, Warszawa 2019). Jeśli zachodzi sytuacja, o której mowa w art. 141 § 3 p.p, to sąd dyscyplinarny musi zawiesić postępowanie w sprawie, w której doszło już do upływu terminów przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego określonych w art. 141 § 1 i § 2 .p.p., czekając na rezultat toczącego się jeszcze postępowania karnego. W razie bowiem prawomocnego skazania za przestępstwo nie występuje w postępowaniu dyscyplinarnym przeszkoda procesowa w postaci przedawnienia, możliwe jest bowiem zastosowanie art.141 § 3 p.p. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2023 r., sygn.. akt II ZOW 10/22, LEX nr 3509863). W niniejszej sprawie dyscyplinarnej prowadzonej przeciwko prokuratorowi K. K., doszło do upływu terminu przedawnienia zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego o jakich mowa w art. 141 § 1 i § 2 .p.p. Należy zatem zgodzić się z decyzją sądu zawieszającego przedmiotowe postępowanie dyscyplinarne, która podyktowana była koniecznością oczekiwania na rezultat toczącego się przed Sądem Rejonowym w G. postępowania karnego, w sprawie o sygn. akt.II K [...].

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.